

N:o 6.

Af herr **von Möller**, angående skrifvelse till Konungen i fråga om ändring i sättet för verkställande af dödsstraff.

Vid riksdagen 1862 yttrade excellensen friherre L. De Geer under debatten rörande antagande af ny strafflag: »Det ohyggligaste i det nuvarande sättet för verkställigheten (af dödsstraffet) är för min känsla, att halshuggningen sker med människohand, och jag skulle därför företrädesvis önskat anbefallande af guillotinen.»

Vid nästföljande riksdag 1865—66 väckte herr Treffenberg motion, att 1:sta punkten § 2, kap. 2 strafflagen måtte erhålla förändrad lydelse: »Dödsstraff skall — — — verkställas genom halshuggning medelst fallbila — — —». Lagutskottet afstyrkte motionen under anförande af att, då lagparagrafen »i afseende på sättet för dödsstraffs verkställande endast stadgar, att det skall ske — — genom halshuggning, så erfordras ingen lagförändring för att s. k. guillotine skall kunna användas, hvarom alltså beslut kan i administrativ väg meddelas, och då, till följd af den nya strafflagens tillämpning, dödsstraffs verkställande torde blifva alltmera sällsynta, så lär ej anledning vara för handen att» etc.

Under debatten hos ridderskapet och adeln ¹⁷/₃ påpekades, huru redan lagkomitén på sin tid som skäl för sitt förslag, att fallbila skulle införas, ansåg, att »valet af detta verkställighetssätt är föranlett af den genom erfarenheten noggsamt utrönta osäkerheten af halshuggning genom handbila eller yxa».

Ridderskapet och adeln biföll motionen, som likväl afslogs af de öfriga stånden.

Motion om fallbilas användande vid dödsstraffs verkställande väcktes å ny vid riksdagen 1877 af herr Westerdahl i Andra Kammaren,

men lagutskottet, som visserligen ansåg, »att flera skäl tala för en förändring af det sätt, hvarpå halshuggning här i landet skett», och att »straffets verkställande på ett säkert och snabbt sätt är otvifvelaktigt mera betryggadt, då en maskin användes, än då det är beroende på kallblodigheten och kraften hos en skarprättare», afstyrkte dock motionen, emedan »lagens föreskrift icke utgör hinder för en sådan förändring rörande sjelfva verkställandet, hvilket kan af Kongl. Maj:t på administrativ väg afgöras», hvarför äfven Riksdagen biföll utskottets förslag.

Emellertid hafva sedan dess 24 år förflutit, utan att någon åtgärd vidtagits i den önskade riktningen, och upprepade gånger har det ohyggliga inträffat, att skarprättaren först vid andra eller tredje hugget med handbilan förmått skilja hufvudet från bålen.

Så länge dödsstraffet tyvärr anses böra bibehållas och tillämpas, synes mig hänsyn för skarprättaren såväl som delinqventen ovilkorligen kräfva en förändring af straffets verkställande på ett mera säkert och mindre grymt sätt.

Staten har ingen rätt att öka den dömdes dödsångest med fasan för möjligheten af exekutionens misslyckande.

Under antagande af att de båda förutnämnda Riksdagarnas uppfattning varit riktig, nemligen att någon ändring af lagparagrafen är obehöfelig och att Kongl. Maj:t på administrativ väg kan föranstalta om en förändring af dödsstraffets verkställighetssätt, synes mig dock det förhållandet, att ännu ingen ändring härvid skett, vara en tillräcklig anledning att å nyo fästa Kongl. Maj:ts och Riksdagens uppmärksamhet på denna allvarliga fråga.

Jag vågar således föreslå,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, huruvida icke sådan ändring i sättet för dödsstraffs verkställande må stadgas, att det skall ske med användande af fallbila.

Stockholm den 19 januari 1901.

A. von Möller.